

Daders van binnenlandse seksuele uitbuiting

Achtergrondinformatie

Aanleiding

De aanpak van mensenhandel staat hoog geprioriteerd op de politieke agenda. Een preventieve aanpak is belangrijk, maar het ontbreekt aan interventies die specifiek gericht zijn op daders. Zoals de Nationaal Rapporteur Mensenhandel aangeeft in de dadermonitor uit 2018 is dit gebrek tekenend voor de kennislacune die bestaat ten aanzien van het daderschap van mensenhandel.

Waar het onderzoek naar slachtoffers van seksuele uitbuiting de laatste twintig jaar is toegenomen, blijft het onderzoek naar daders achter. Om meer zicht op te krijgen op daders heeft de politie het Centrum tegen Kinderhandel en Mensenhandel (CKM) opdracht gegeven om hier onderzoek naar te doen.

Doel

Het doel van het onderzoek is om meer kennis te vergaren over de achtergrond van daders, de gehanteerde modus operandi en over de samenwerkingsverbanden van daders. Deze kennis is van cruciaal belang bij het opstellen van een effectieve preventieve dadergerichte aanpak en bij het vergaren van kennis ter ondersteuning van de opsporing en het verhoren van daders.

Onderzoeksmethode:

- Er zijn 25 opsporingsonderzoeken geanalyseerd waarbij ten minste één van de daders is veroordeeld voor seksuele uitbuiting van een of meerdere Nederlandse slachtoffers tot en met 23 jaar
- Er zijn interviews en focusgroepen gehouden ter reflectie op de bevindingen

HET CKM MAAKT MENSENHANDEL ZICHTBAAR

'Maak mensenhandel zichtbaar.' Onder dit motto voert het Centrum tegen Kinderhandel en Mensenhandel (CKM) de strijd tegen seksuele en criminele uitbuiting in Nederland. Het CKM innoveert, onderzoekt en agendeert.

Het Centrum tegen Kinderhandel en Mensenhandel strijdt voor een wereld die vrij is van seksuele en criminele uitbuiting. We willen dat iedereen weet dat er op dit moment in ons land

duizenden kinderen, jongeren en volwassenen worden uitgebuit door hun mensenhandelaar. Want alleen samen kunnen we mensenhandel stoppen. We willen dat geen slachtoffer onopgemerkt blijft, dat mensenhandelaren en hun klanten worden aangepakt en dat de maatschappij weerbaar genoeg is om uitbuiting voor eens en voor altijd te stoppen. Het CKM innoveert, onderzoekt en agendeert. Net zo lang totdat het niet meer nodig is. Meer informatie: www.hetckm.nl

Wie zijn de daders? (25 daders)

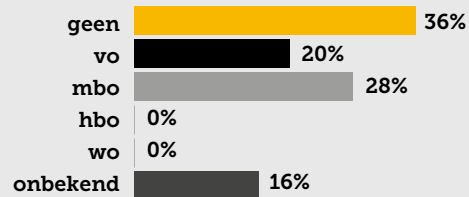
Gemiddeld **26,4** jaar oud

Gemiddeld **8,1** jaar verschil met slachtoffer

80% heeft een migratie-achtergrond

De meeste daders hebben de **Nederlandse nationaliteit** (72%) en zijn **geboren in Nederland** (64%)

Opleidingsniveau

Inkomen en schulden

48% heeft een regulier inkomen en 41% ontvangt een uitkering

Wanneer daders een baan hebben, betreft dit voornamelijk een flexibele, laagbetaalde en parttime baan

64% heeft schulden (van 16% onbekend)

Levensloop

- 36%** cat. 1: geen of lichte problemen in de thuissituatie
- 24%** cat. 2: verwaarloosde opvoeding of verstoorde gezinsrelaties
- 28%** cat. 3: trauma's in de vroege jeugd
- 12%** onbekend

Middelengebruik en verslaving

- 36%** cat. 1: nauwelijks sprake van middelengebruik
- 28%** cat. 2: regelmatig gebruik of verleden van excessief gebruik/verslaving
- 28%** cat. 3: excessief middelengebruik/verslaving
- 8%** onbekend

68% heeft een hulpverleningsgeschiedenis

Criminele carrière

- **16%** first offenders
- **24%** lichte delinquenten
- **60%** zware delinquenten

- **52%** ontkent de tenlastelegging volledig
- **48%** bekent de tenlastelegging gedeeltelijk

Relatie met slachtoffer

Alleenstaand **24%**

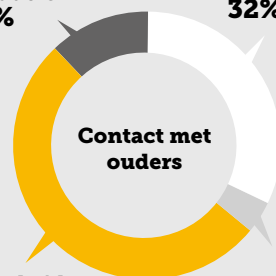

Relatie met slachtoffer én iemand anders **12%**

Relatie met iemand anders **36%**

Geen contact met beide ouders **12%**

Geen contact met vader: **32%**

Contact met beide ouders: **52%**

Geen contact met moeder: **4%**

60% heeft kinderen

87% heeft contact met eigen kinderen gedurende uitbuitingsperiode

Modus operandi

(18 minderjarige en 21 meerderjarige slachtoffers)

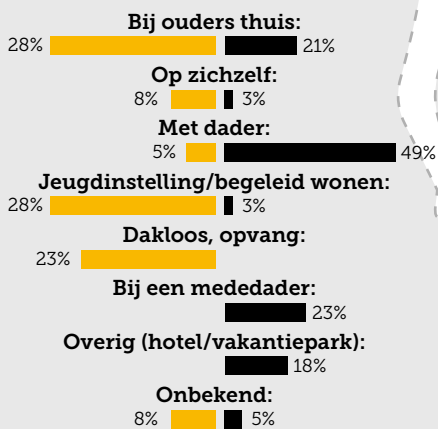
Ontstaan eerste contact

Dader en slachtoffer zijn bekenden van elkaar via sociaal netwerk (56%):
fysiek: 86% online: 14%

Dader en slachtoffer zijn onbekenden van elkaar (36%):
fysiek: 21% online: 79%

Woonsituatie(s) van het slachtoffer*

In ronselperiode In uitbuittingsperiode

Agency van het slachtoffer

- **33%** van de daders bepaalt volledig welke seksuele handelingen het slachtoffer verricht.
- **67%** van de daders bepaalt volledig de werktijden en het aantal klanten voor het slachtoffer.
- **36%** neemt direct al het geld van de slachtoffers.
- **36%** van de slachtoffers wordt in haar bewegingsvrijheid beperkt
- **44%** wordt naast de seksuele uitbuiting op andere manieren uitgebuit, zoals financieel, crimineel of voor het ronselen van andere slachtoffers.

36% van de slachtoffers heeft na de uitbuittingsperiode contact met de dader

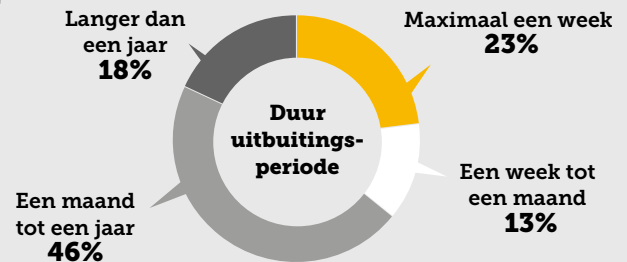
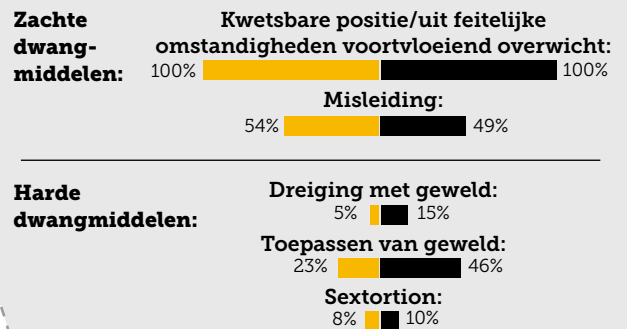
Bij **49%** van de slachtoffers zet de dader een affectieve relatie in bij het ronselen en uitbuiten. Bij **ongeveer de helft van de slachtoffers is dus geen affectieve relatie ingezet.**

Bij **67%** van de slachtoffers neemt de dader het initiatief voor het verrichten van seksuele dienstverlening. Bij **31%** laat de dader het initiatief bij het slachtoffer.

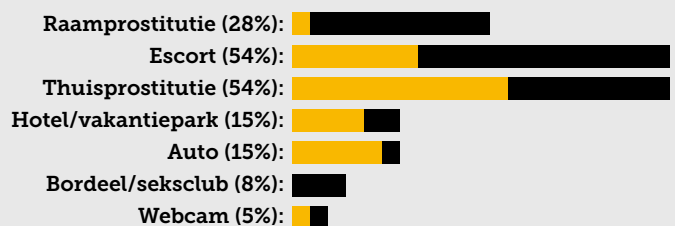
Toegepaste dwangmiddelen*

In ronselperiode In uitbuittingsperiode

Sector van uitbuiting*

Minderjarig Meerderjarig

Contact met klanten

- Bij **82%** van de slachtoffers worden klanten digitaal benaderd, voornamelijk via reguliere websites met sekscontactadvertenties (**84%**).
- **69%** van de slachtoffers heeft geen enkele rol in het aanmaken van de advertentie.
- Bij **44%** van de slachtoffers gaat het contact met de klanten buiten het slachtoffer om. **53%** onderhoudt (deels) zelf contact met klanten.

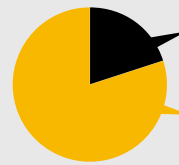
* Percentages tellen op tot meer dan 100% omdat slachtoffers in meerdere categorieën vallen.

Samenwerkingsverbanden (15 daders)

Samenwerkingsverbanden vs. solisten

- Bij **60%** van de opsporingsonderzoeken was er sprake van een samenwerkingsverband.
- De vijftien daders die in een samenwerkingsverband opereren hebben gemiddeld **1,8 slachtoffers** gemaakt.
- De tien daders die als solisten opereren hebben gemiddeld **1,2 slachtoffers** gemaakt.
- In zes zaken zijn **meerdere daders veroordeeld** voor seksuele uitbuiting (maximaal vijf daders).

Structuur samenwerkingsverband

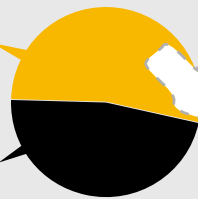
Hiërarchische structuur: **20%**

Gelijkwaardig/plat netwerk: **80%**

Soort samenwerking

Faciliterende samenwerking: **53%**

Georganiseerde samenwerking: **47%**

Samenstelling samenwerkingsverbanden

(op basis van (vermoedelijke) geboortelanden van ouders)

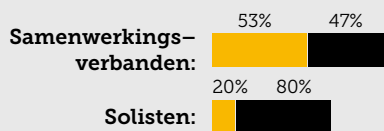
Homogene groep: **20%**

Overwegend homogene groep: **47%**

Heterogene groep: **33%**

Overige criminele activiteiten

- sprake van andere vormen van criminaliteit
- geen sprake van andere vormen van criminaliteit

Banden tussen de daders

- In alle samenwerkingsverbanden is er sprake van **vriendschappelijke verbanden** tussen de daders. Het gaat hierbij veelal om los-vast verbanden.
- In **33%** is er tevens sprake van **familiaire banden** (broer of neef van dader).

Belangrijkste bevindingen

Over het algemeen blijkt het beeld van de modus operandi van daders meer divers te zijn dan dat wordt geschetst in eerder onderzoek. Een stereotype beeld van de daders lijkt niet te bestaan. Daarom is op basis van dit onderzoek een format opgesteld waarin onderscheid wordt gemaakt tussen verschillende vormen van modus operandi.

In dat format wordt onderscheid gemaakt tussen:

- het inzetten van een affectieve en een niet affectieve relatie;
- het initiatief voor seksuele dienstverlening ligt bij de dader of de dader laat het initiatief bij het slachtoffer;
- het gebruik van zachte en harde dwangmiddelen.

Onderzoeksbependingen

Aangezien er geen zicht was op het totaal aantal (landelijke) opsporingsonderzoeken dat voldeed aan de inclusiecriteria, is een steekproef getrokken uit 56 zaken waarvan de AVIM's hebben aangegeven dat deze voldeden aan de inclusiecriteria van het onderzoek. Het onderzoek is gebaseerd op de gegevens uit 25 opsporingsdossiers, waarbij is gekeken naar 25 (hoofd) daders en 39 slachtoffers die in de dossiers voorkwamen. Vanwege de geringe omvang van de steekproef is deze

mogelijk niet representatief voor de gehele populatie daders. Bij de analyse van de opsporingsonderzoeken waren twee onderzoekers betrokken.

* Het kan voorkomen dat daders en/of slachtoffers binnen meerdere categorieën vallen, waardoor het totaal percentage uitkomt op meer dan 100%. Voor meer achtergrond en verdieping van de cijfers zie het rapport 'Daders van binnenlandse seksuele uitbuiting'.